

ЗА/С ХІД

ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Я свідомий того, що моя акція, чи вірніше мій твір (набридло слово "проект") наражається на цілий спектр інтерпретацій, які мені, по суті, не те щоб байдужі, але які я ніяк не можу контролювати. Слід відрізнити мистецьку акцію від політичної, хоча будь-яке мистецтво і є політичним... Моїм творчим методом є використання абсолютно буденної практики. В цьому творі формально ніякого "мистецтва" немає. Тому що медіумом є ходіння, яке може асоціюватися як з паломництвом, так і з туристичною практикою, спортом тощо. З тим, що прямо не пов'язане з мистецтвом. Але в тому і полягає специфіка цього твору - вона бере на озброєння звичайнісіньку буденну практику. Тут важлива хореографія моменту. Цей твір синхронізує усі свої складові. Моя тілесна присутність, переживання цієї відстані, неперервність цього часу - немовби рамка, яку я накладаю на буденну практику. Якраз це і робить її небуденною. Плюс ритуальна складова - те, що я несучу вугілля. Такий собі парафраз із символічними дарами, древніми ритуалами дарування. Акт давнього політичного ритуалу, який символізує певну міжрегіональну емпатію і примирення.

Завжди існує віяло інтерпретацій, і я не збираюся з ними воювати, як Дон Кіхот з вітряками. Звісно, це не "Акція по єднанню країни" (один із варіантів інтерпретації проекту в соціальних мережах. – прим. Моляр). Тут важливіший внутрішній, індивідуальний челендж, де від певного пафосу не втечеш. Але він не публічний. Публічно – це художня робота, яка певною мірою навіть грішить абсурдністю. Проект має елемент деліріуму, бовдурства, він "безполезний".

ЗА/С ХІД до певної міри був жартом, вигаданим у Лисичанську під час роботи над "Музеєм міста Світлоград", але до цієї ходи я готувався ледь не все своє життя. Просто так склалося, що обставини дозволили мені знайти час, привід, підтримку. Сам я б таке не подумав. Але я максимально був готовий до цього походу, підготовка тривала не один десяток років. І ось видалась така можливість, намацався певний формат, який співпав із моїми намірами.

Я проходжу в середньому по 30 кілометрів на день. Я приблизно вирахував, скільки часу знадобиться на весь шлях. Одного разу дорогою я заблукав у лісі... Загалом я іду там, де є інфраструктура, і це дає змогу відчувати її, випробувати. Від села в село... дорогами, по яких їздять машини... деколи і стежками, але не по бездоріжжю. Це не хайкінг. Насправді нічого складного тут немає. Наша країна густонаселена, скрізь є якась "цивілізація". Єдина проблема – готелі, їх не так багато.

ПРОВІНЦІЯ

Символічний образ України відрізняється від реального. Живучи в містах, ми собі буколічно уявляємо всі ці простори, ніби якісь декорації. Але це той самий простір, що і скрізь. Тільки в контексті візуальної екології він є більш якісним, ніж простір пострадянського великого міста, де ми живемо у візуальних помях. Тут простий, але якісніший візуальний ряд.

Провінція – пейоративний термін у свідомості міщан. Вважається, що в провінції, селі – менше культури, що це територія безкультур'я, відсталості. Але якщо йти й пасивно споглядати, то видно культурно багатший візуальний ряд. Це візуально більш релевантний і вартісний простір, на тлі якого яскраво видно, якою клоакою є українське місто. Мені цікаво слідкувати за (намагаюся уникати слова "провінція") територією, на якій не існує занадто сильної рефлексії. Все відбувається тут і зараз. Немає хитрих механізмів самопозиціонування, відтворення, постійної репродукції. Місто "думає" про те, як воно виглядає, про те, що робить і що має робити. Місто відтворює себе в новинах, камерах, постійно ніби дивиться у дзеркало. Потік життя увесь час символізується, механістично документується, залишає за собою довгу і контрастну тінь. Натомість тут усе невідрефлексоване. Але потрапляючи в таке середовище, я виступаю агентом, який фіксує на собі слід, індекс цієї реальності, і цей відбиток я переносу різними комунікативними каналами до сфери символічного. Роблю дірку

в цій герметичній сфері – і з неї висипаються артефакти.

ЛАБИРИНТ

Був період, коли я ще не адаптувався до вимог (норматив у 30 кілометрів на день не був підкріплений практикою), і організм через тиждень почав "буксувати" і протестувати проти такого навантаження. Була не те щоб паніка, а сумніви – думав, що можу не дійти. Сьогодні тринадцятий день. Щодо кількості пройдених кілометрів зараз точно не можу сказати. Я фіксую населені пункти, які минаю, а всю остаточно пройдену дистанцію виміряю постфактум. Наразі завдання гармонізувати саму ходу і рефлексії. Щоб не відволікатись на туризм, бо не буде часу йти.

Цей шлях – Червоноград-Лисичанськ – хоч і прямий, але насправді я йду лабіринтом. Бо лабіринт може бути і на прямій лінії. Що таке лабіринт? Лабіринт – це те, що ми не можемо уявити, бо він не має образу. На те він і лабіринт – не знаєш, куди йти. Це те, що не береться ніяким гештальтом. Маршрут Червоноград-Лисичанськ існує тільки як символ, а досягнути можна лише фрагмент.

МАСШТАБ

Мене цікавить антропометрія. Цікаво побачити простір, ландшафт крізь той досвід, який переживало людство впродовж мільйонів років. Людина завжди йшла вперед, долала відстані пішки. Зараз ми позбавлені цього досвіду, бо користуємося транспортом. Нам важко уявити, як переселялися якісь народи, все це для нас існує тільки в книжках. Нашу голу суб'єктність наповнює досвід. Ернст Юнгер писав, що сучасна людина безсмертна, бо, вмираючи, вона нічого не втрачає, адже хтось інший має той самий досвід. Тут є спроба здобути унікальний досвід – побачити простір очима людини, яка вже бувала в такій ситуації. А в сучасної міської людини досвід доволі стереотипізований.

Для мене цей проект є рубіконом. Чому рубіконом? Певною мірою через масштабність. Це кон'юнкція різних сингулярностей. Тут є елементи і етнографії, і спорту, і постконцептуалістського мистецтва, і утилітарно використаної традиції ленд-арту. Це все тут нанизано. В тому числі маніфестація єдності, соборності країни.

ЗВИТЯГА

Це може збоку виглядати як надрив. Якщо подумати, як солдати гниють в окопах, то це – просто така собі піжонська фланерська прогулянка. Я б не надто драматизував свою роботу. Це прекаріатне стаханівство. Я взагалі привілейована людина, бо таке не кожен може собі дозволити. Не те що пройти, а взагалі виділити час на подібне. Я вважаю, що цей проект є відповіддю на мою привілейовану позицію і певним почуттям провини перед пригніченими відчуженою роботою. Це трохи смішно і патетично звучить.... Але вкрай уже остогидло протирати штани в столичному богемному болоті. Я іронізую над своїм почуттям незручності перед промисловим чи аграрним робітником. Зокрема – слоганом "Walking Class".

Колись я був номінований на Pinchuk Art Prize, і там замість формату воркшопу запропонував walkshop – денний похід від метро Героїв Дніпра до музею в Пирогові. До мене можна було долучитися у форматі прогулянки. По дорозі ми розгортали транспарант зі слоганом "They jog. We walk" – свого роду антибуржуазне висловлювання. Тому що jogging – це те зусилля, яке асоціюється з буржуазним престижем. Цей самий транспарант я цього року нелегально розмістив у Центральному парку Нью Йорка – своєрідній мецці джогінгу, де існує цей ритуал у всій своїй красі. Це такі саркастичні висловлювання, пов'язані з класовою відмінністю. Я не онтологізую соціальні координати.. Зараз я ставлю питання: навіщо бігати по парку, якщо можна пройти з Червонограда в Лисичанськ?

Фотографії надані Володимиром Воротньовим та Євгенією Моляр